

ЈЕДАН ДОКУМЕНТ О СРБИЈИ ИЗ ВРЕМЕНА АУСТРИЈСКЕ ОКУПАЦИЈЕ (1718—1739)

У складу са општим напорима да се уведе ред у домаће послове, православна црква је прихватила неке административне норме које су се умногоме ослањале на искуства и методе аустријске администрације.

У време када је започета ова акција, у оквиру православне цркве, под аустријском влашћу нашла се и ужа Србија (1718—1739), па је тиме успостављена и политичка веза са православним живљем у Угарској, која се нарочито учврстила уједињењем београдске и сремскокарловачке митрополије (1726). На иницијативу двојице митрополита, Мојсија Петровића, а нарочито Вићентија Јовановића, уследиле су редовне визитације парохија од стране егзарха и других епископских службеника и уредније вођење тефтера о прикупљању црквених дажбина, што је знатно доприносило сређивању персоналних и фискалних питања. По повратку са обилазака парохија епископски пуномоћници су подносили прилично опширне извештаје о стању у изгледу цркава и о њиховим потребама за уредно обављање богослужења: а како су том приликом често обављани и испити стручне спреме, образовног нивоа

и моралног профила свештеника, то су и њихови резултати улазили у ове или су били предмет посебних извештаја. Приликом убирања црквених дажбина епископски служитељи су били обавезни да воде посебне „тефтере“ које су приликом предаје новца давали на увид и оверу о исправно обављеном послу.¹ Најчешће и најуредније визитације парохија на територији уже Србије обављане су између 1733. и 1735. г.²

Ови извештаји несумњиво су значајан извор данашњем историчару, јер: 1) дају пописе места са бројем домова у њима, 2) говоре о спољашњем и унутрашњем изгледу цркава, 3) пружају слику о образовном нивоу свештеника, тада скоро јединим носиоцима писмености у нас и 4) садрже, ту и тамо, истина доста шкрте, белешке и записе важне за друштвене односе, а посебно за односе цркве, нарочито њеног високог клера и народа.

До сада је публиковано неколико извештаја са визитација и „тефтера“ о прикупљању црквених дажбина, са подручја уже Србије из времена аустријске окупације,³ чиме се „тефтер“ који овде следи сада прикључује већ објављеној грађи.

ПРОТОКОЛЪ

ѡ собраннаго таѣила, на странѣ архіепископѣ, митрополитскогѡ въ диштриктѣ бѣлиградскомѣ. Како редь и число проказзеть. Про лѣто 1734⁴.

(Месец)	(Дан)	(Назив месѣа и врѣме црквених гажбина које гаје)	Домови	Fl.	Нов.
Фер.	4.	Варошъ Вишница, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов [аца] Кнѣзь Живота съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ ѡбичне С [ве] щѣници Живота и Николай уречено архіе- пейско Конака ѡ вароши М [и] л [о] стинѣ усапшемѣ Николи	125	12 24 24 1 4	50 — — 13 —
Фер.	5.	Велико село, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов [аца] Кнѣзь Станко съ прочими хр [и] стіани писаше ѡбичне м [и] л [о] стинѣ Конакъ ѡ домаѣина Тѣке С [ве] щѣникъ Николай архіепископско уречено Здѣшни житель Міатъ Стопановъ и девица Божа- на, првобрачнихъ	48	4 12 1 7 2	80 — 50 25 28
Фер.	6.	Село Сланци, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов [аца] Кнѣзь Гавриль съ прочими хр [и] стіани писаше ѡбичне м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ домаѣина Николе примлѣно ѡ монастира сланачкога на странѣ архіерейскѣ, на 62 дома ѡ Николе домаѣина за водо с [ве] щѣніе	41	4 12 1 10	40 — 50 50 85
Фер.	6.	Село Ёшлани, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов [аца] Кнѣзь Стая съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села Здѣшни житель Никола Райковъ и девица Стойна, ѡбоихъ првобрачнихъ	24	2 6 1 2	40 — 40 —
Фер.	7.	Село Винча, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Грѣбета съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ ѡбичнѣ Конака ѡ села ѡ монастира Винче уречено архіерейско на 71 хлѣбъ Здѣшний житель Добрица Стойковъ и девица Анге- ліа, ѡбоихъ првобрачнихъ Здѣшнихъ житель Маринко Стаичъ и девица Ма- ріа, ѡбоихъ првобрачнихъ	37	3 12 1 12 2 2	40 — 40 60 — 28
Фер.	9.	Село Ксморажъ, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Стаи съ прочими хр [и] стіани писаше ѡбичнѣ м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ домаѣина	23	2 12 1	30 — 40

(Месеџ)	(Дан)	(Назив месџа и врсте црквених дажбина које даје)	Домови	Fl.	Нов.
Фер.	10.	Село Раковица, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Ивко съ прочими хр [и] стіани писаше ѡште м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села ѡ домаћина Стојана за водо с [ве] щѣније	15	1 6 1	50 — 50 56
Фер.	12.	Село Ресникъ, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Лѣка съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села Здѣшнихъ житељ Давидъ и невѣста Рѣжица, ѡбо- ихъ второбрачнихъ; примихъ венчанице	17	1 12 1 4	70 — 40 —
Фер.	13.	Село Ханъ, имееъ хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Живанъ съ прочими хр [и] стіани писаше ѡщѣ ѡбичнѣ м [и] л [о] стине Конака ѡ села ѡ домаћина Милосава за водо с [ве] щѣније Здѣшній житељ Никола Феѡдоровъ и дѣвица Ми- лица, ѡбоихъ првобрачнихъ Здѣшній житељ Михаиљ Влайћъ и девица Стана Станишина, ѡбоихъ првобрачнихъ; приими венчанице Здѣшнихъ житељ Иоаннъ Йнковићъ и невѣста Сте- ванида, ѡбоихъ тробрачнихъ; приимй венчанице	60	6 18 1 2 2 4	— — 40 56 — — —
Фер.	14.	Село Боракъ, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Никола съ прочими хр [и] стіани писаше ѡште м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села	34	3 10 1	40 — —
Јул.	6.	Изъ Борка Стоико Пауловичъ и дѣвица Милка Стојанова, ѡбоихъ првобрачнихъ		2	—
Фер.	15.	Изъ Борка Иоаннъ Ивковичъ и девица Аница, ѡбоихъ првобрачнихъ		2	—
Фер.	15.	Село Стойникъ, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Радосавъ съ прочими хр [и] стіани писаше ѡште м [и] л [о] стине Конака ѡ домаћина Станоѡ Страже ѡ домаћина Станоѡ за водо с [ве] щѣније Здѣшнихъ житељ Еремја Филипъ и девица Феѡ- дора Хранисавлева, прими венчанице	34	3 10 1 2	40 — 40 70 —
Ноем.	12.	Изъ Стојника Милићъ Иоанновъ и девице Маріа, ѡбоихъ првобрачнихъ		4	—
Фер.	16.	Село Сибница, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Писаше хр [и] стіани ѡште м [и] л [о] стине ѡбичне Конака ѡ домаћина Радойка	16	1 6 1	60 — —

(Месец)	(Дан)	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	Домови	Гл.	Нов.
Фер.	17.	Село Тѣлеже, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Грѣца съ прочими хр [и] стіани писаше ѡпще м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ домаћина Феѡдора	33	3 12 1	30 — —
Фер.	18.	Село Рѣдовци, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Никодимъ съ прочими хр [и] стіани писаше ѡпще м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села ѡ попа Планоя уреченое архиерейско за Сибинцѣ, Тѣлеже, Рѣдовце на 111 домова	32	3 12 1 17	20 — 50 60
Фер.	20.	Село Барзиловица, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Милованъ съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ села 1 [једна] ѡк [а] воска ѡ домаћина Ненада за водо с [ве] щѣніе	15	1 6	40 — 70
Фер.	22.	Село Гѣкоше, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Негованъ съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ ѡбичнѣ Конака ѡ домаћина Станимира За водо с [ве] щѣніе ѡ домаћина Здешни житель Станимиръ Николичъ и невесста Ивана, ѡбоихъ првобрачнихъ; примихъ вѣнчанице		9 6 1 2	— 90 — 50 70 85
Фер.	23.	Село Пешани, хлѣбова Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Петрко съ прочими хр [и] стіани писаше ѡпще м [и] л [о] стинѣ Конакъ ѡ села ѡ домаћина Живоина за водо с [ве] щѣніе ѡ попа Логина за Пешане и Барзиловицѣ на 55 домова уречено архіепейско	40	4 12 1 1 9	— — 50 — —
Фер.	24.	Село Лѣсковац, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Стоянъ съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ ѡпще За конакъ 1 [једно] назимче ѡ попа Арсеніа уреченое архиерейско на Лѣсковацъ, на Ханъ, на Боракъ, на Стойникъ, на 149 домова	33	3 12 24	30 — —
Фер.	25.	Село Дражевацъ, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Петаръ съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѡ домаћина Петра	52	5 12 1	20 — 50

(Месец)	(Дан)	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	Домови	Fl.	Нов.
Фер.	26.	Село Дољани, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Миливой съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѿ домаѣина	38	3 12 1	80 — —
Фер.	27.	Село Железникъ, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Вѣща съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѿ домаѣина Милосава ѿ попа Марка на 122 домова уречено архіерейско	28	2 12 1 18	80 — 40 —
Фер.	28.	Село Жарково, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Петаръ и прочи хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѿ села	15	1 10 1	50 — —
Фер.	28.	Село Репище, хлѣбовъ Димнице, по 10 нов. Кнѣзь Тѣраѣ съ прочими хр [и] стіани писаше м [и] л [о] стинѣ Конака ѿ села ѿ монастира Раковице за поповинѣ Кѣмодражи, Раковице, Ресника, Жаркова, Репища на 110 домова уречено архіерейско	9	 4 1 16	90 — — 50

ПРОТОКОЛЬ

ѿ сабранаго таѣила на странѣ архіеп [и] ск [о] па, митрополитскѣ ва дишрикте белградскомъ, грочанскомъ и смедеревскомъ; по ниже изивленомъ назнаменованію; про лѣто 1734. дек.

Дишриктъ белградски:

(Месец)	(Дан)	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	(Домова)	Fl.	Х.
Ген.	10.	Село Винча, хлѣбовъ Дивници Кнезь Грѣбета съ кметови м [и] л [о] стине обещаше Конакъ ѿ села ѿ монастира Винче еѣархіе	34	3 10 1 6	42 — 30 18
Ген.	11.	Село Ђушлиани, хлѣбовъ Дивници Кнезь Стаи съ кметови писаше м [и] л [о] стини обещане Конакъ ѿ села	21	2 6 1	60 — 30
Ген.	12.	Велико Село, хлѣбовъ Дивнице Князь Станко съ кметови писаша м [и] л [о] стине ѿ преставлшаго се Іліа за молитвѣ Попъ Николае еѣархіе ОУ трошакъ бечки попъ Никола даде	48	4 12 6 7 4	48 — — 15 —

(Месеџ)	(Дан)	(Назив месџа и врџие црквених гажбина које гаже)	(Домова)	Fl.	X.
Ген.	25.	Село Дражеваџ, хлџбовџ Дивнице Кнезџ Петрџ съ кметови м [и] л [о] стине писаше За конаџ кнезџ Попџ Марко на Железникџ, Долиани и Дражеваџ еџархиџ	49	4 10 1 18	54 — 30 —
Ген.	27.	Село Лџсковаџ, хлџбовџ Дивнице Кнезџ Стојанџ съ кметови писаша м [и] л [о] стине За конаџ не дадоше гроша	32	3 10 1	12 — 30
Ген.	28.	Село Бораџ, хлџбовџ Дивнице Кнезџ Никола съ кметови м [и] л [о] стине обще писаше Гроша за конаџ не дадоше	31	3 9 1	06 — 30
Ген.	30.	Село Пешчани или Црнемеџ, хлџбовџ Дивнице Кнезџ и кметови м [и] л [о] стине не дадоше. Ста- нсмо два дна и не приде никто џ кметовџ, но слишахомџ да сџ говори л [и] кадџ не имамо џ селџ попа не можемо м [и] л [о] стине дати; а дрџгомџ	36	3	36
		попџ не можемо иџи. Аше намџ дадџтъ попа Лон- ћина или иног дати ћемо м [и] л [о] стиню. Драгџтинџ втораџ Милисавџ второженаџ		12 4 4	— — —
Ген.	31.	Село Рџдовци, хлџбовџ Дивнице Кнезџ съ кметови обещаше м [и] л [о] стине И сџ грошемџ за конаџ	40	4 12 1	— — —
Фер.	1.	Село Тџлежи, хлџбовџ Дивниц [е] Конаџ џ села М [и] л [о] стине не дадоше за џзрокџ той что сџ подложени попџ Пантелиџ рџдовачкомџ. Говоре да бџдџ подџ Сибницомџ, да имџ попџ Планое по- пџе. Есте имџ ближе ходити џ сибничџ црквџ; и тако сџ заедно правили са Сибничани. И надлеже да дадџ милости [не] Попџ Пантелиџ за Пешчане, Рџдовце и Тџлеже плати еџархиџ	28	2 1 12 15	48 18 — —
Фер.	2.	Село Сибница, хлџбовџ Дивнице Кнезџ Милисавџ съ кметови обще обещаша м [и] л [о] стине Конаџ	14	1 6 1	24 — —

(Месец)	Число.	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	(Домова)	Fl.	X.
Фер.	3.	Село Стойникъ, хлѣбовъ Дивнице Кнезь Радосавъ, Станое Йгеръ и Йнко съ про- чимъ кметови обещаше м [и] л [о] стине до васкр [е]- сеніа да дадѣ Конакъ ѿ села Попъ Планое на Сибницѣ и Стойникъ плати еѣархіе	30	3 10 1 7	— — — —
Фер.	5.	Село Ханъ, хлѣбовъ Дивнице Кнезь съ кметови м [и] л [о] стине дадоше села обще Осташа длжни 3 Fl. тако и грошъ за конакъ Попъ Арсеніе за Лесковацъ, Боракъ и Ханъ плати еѣирхіе Милинко првобрачни Милићъ Антоніевъ првобрачни	53	5 12 18 2 2	18 — — — —
—	—	Барзиловица, хлѣбовъ Дивнице М [и] л [о] стине обще Конакъ ѿ села, окѣ воска	15	1 4	30 —
—	—	Гѣкоши, имать хлѣбовъ Дивнице М [и] л [о] стине обще За конакъ	9	4 1	54 15 30

ПРОТОКОЛЬ

Собраніе таѣила ѿ еѣархіата грочанскогъ и смедеревскаго про лѣто 1734.

(Месец)	Число.	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	(Домова)	Fl.	X.
Дек.	17.	Село Оумчара, имать ва немъ домовъ Дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Радосавъ за конакъ Кнезь Лазаръ съ кметови м [и] л [о] стине обще	22	2 1 6	12 30 —
Дек.	18.	Село Младеновци, имать въ немъ домовъ Чин [и] дивнице, по 10 новаца Кнезь Петроніе съ кметови обещаше м [и] л [о] стине Домаћинъ Петръ обеща за конакъ гроша	26	2 6 1	36 — 30
Дек.	19.	Село Павловци, имать домовъ Дивнице чини, по 10 новаца Домаћинъ Живко, Ђзраћъ, Стоянъ за конакъ ѿ села м [и] л [о] стине не дадоше ради ешкѣціе, что е ѣ селѣ била.	36	3 1	36 30
Дек.	20.	Село Еменикѣше, имать домовъ Чин [и] дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Пем и Михаило за конакъ Кнезь Јовица съ кметови обещаше м [и] л [о] стине	18	1 1 5	48 25 —

(Месец)	Число.	(Назив месѣа и врѣме црквених дажбина које даје)	(Домова)	Fl.	X.
Дек.	21.	Село Ропчево, имаѣ домовъ Чин [и] дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Петръ за конакъ М [и] л [о] стине обещаше ѿ села Калѣгеръ Михаило изъ Тресѣа еѣархіе за четири села	20	2 1 4 15	— 09 — —
Дек.	22.	Село Пожаревацъ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Оома за конакъ М [и] л [о] стине ѿ села обще писаша И еще ѿсташа длжни 2 Fl. и польъ	29	2 1 4 2	54 25 — 30
Дек.	23.	Село Бегалица, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца М [и] л [о] стине ѿ села ѿбещаше дѣкати единъ Домаћинъ кнезъ Петръ за конакъ Калѣгери раванички за три села еѣархіе	17	1 1 10	42 25 30
Дек.	31.	Село Верчинъ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Маринко Тѣрѣвѣ за конакъ Кнезъ Ранисавъ съ кметови обещаше ѿ села м [и] л [о] стине Писа Їѡаннъ ѿсап [шемѣ] его родителю Маринкѣ	35	3 1 8 6	30 22 — —
Фер.	9.	Село Ритопекъ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца	30	3	—
		Домаћинъ кнезъ Стоѡдинъ за конакъ Хр [и] ст [и] ѡни обещаше м [и] л [о] стине обще Монастиръ Винча за Ритопекъ еѣархіе		1 10 5	25 — 42
Фер.	14.	Варошъ Гроцка, имаѣ домовъ Дивнице чини ѿ преставлшаго се Ооме сарандаръ Еѣархіе ѿ с [ве] шеника	220	22 12 27	— — —
Фер.	14.	Шанацъ Колари, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца За конакъ ѿ шанца дадоше М [и] л [о] стине обще обещаше Старацъ Антоніе, попа Василиѡ ѿцъ за три села еѣархію плати И преставлшемѣ се попу Василию сарандаръ	28	2 1 6 12 12	48 30 — — —
Фер.	15.	Село Врбовацъ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Пѣтникъ за конакъ Кнезъ Оеѡдоръ м [и] л [о] стине ѿ села 400 ѡка жита	19	1 1 5	54 25 —

(Месец)	Число.	(Назив месца и врсте црквених дажбина које даје)	(Домова)	Fl.	X.
Фер.	17.	Смедерево, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новаца Домаћинъ Милиа за конакъ ѡ преставлше се Анице за молитвѣ ѡ преставлшаго се Павла даше с [ве] щениц. Кнезъ Петръ съ кметови обще м [и] л [о] стине Попъ Їоаннъ и попъ Ђерманъ за Смедерево, Липе и Крснѣ еѣархіе платише	110	11 1 4 11 24 26	— 25 — 21 — —
Фер.	19.	Село Липе, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 нов [аца] Кнезъ Їоаннъ съ кметови писаша обще милостине	38	3 8	48 —
Фер.	20.	Село Крсне, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 нов [аца] Домаћинъ Костадинъ за конакъ Кнезъ Іліа съ кметови обще м [и] л [о] стин.	25	2 1 6	30 30 —
Фер.	21.	Село Лозовикъ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 новац [а] Кнезъ Стамета съ кметови обще м [и] л. Домаћинъ Велко за конакъ	28	2 6 1	48 — 25
Фер.	22.	Село Ливаде, домовъ имаѣ Дивнице, по 10 нов [аца] Кнезъ Никола съ кметови м [и] л [о] стине Домаћинъ Їоаннъ и Стефанъ	30	3 9 1	— — 25
Фер.	23.	Село Плавна, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 нов [аца]	26	2	36
		Домаћинъ Милиа и Богосавъ за конакъ Кнезъ Стоико съ кметови м [и] л [о] стине обще		1 6	30 —
Фер.	24.	Шанацъ Хасанпашина Паланка, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 нов [аца] М [и] л [о] стине обще ѡ шанца Домаћинъ Мишко Стражамештеръ за конакъ Попъ Стефанъ и попъ Петръ за еѣархію на петъ села	50	5 11 1 27	— 48 25 —
Фер.	27.	Село Лапова, имаѣ домовъ Дивниц [е], по 10 нов [аца] Кнезъ Стоянъ съ кметови обще м [и] л [о] стине Домаћинъ Ђѣра за конакъ Калѣгеръ Стефанъ изъ Грачанице еѣархіе	26	2 6 1 4	26 — 30 —
Фер.	29.	Село Кссатакъ, имаѣ домовъ Дивниц [е], по 10 нов [аца] Кнезъ Миленко ѡ села обще м [и] л [о] стине Конакъ ѡ села	30	3 7 1	— — 30
Ма.	1.	Село Десимаѣ, имаѣ домовъ Дивнице, по 10 нов [аца] Конакъ ѡ села Домаћинъ Ігнатъ ѡ села обще м [и] л [о] с [тине]	32	3 1 7	12 25 —

Н А П О М Е Н Е

¹ Д. Руварац, *Митрополија београдска око 1735. године*, Споменик САНУ XLII, други разред 37, Београд 1905, 140—141.

² Д. Поповић, *Србија и Београд од пожаревачког до београдског мира (1718—1739)*, Понучник СКЗ XII, Београд 1950, 133—140.

³ Г. Витковић, *Извештај Максима Ратковића, ексарха београдског митрополита од 1733*, Гласник Српског ученог друштва, књ. 56, Београд 1884, 123—254.

М. Ђ. Милићевић, *Белешке о неким нуријама, црквама, и манастирима у Србији из времена од 1730. до 1736. год.* Споменик САНУ XXXVII, други разред 33, Београд 1900, 167—170.

Д. Руварац, Нав. дело, 101—204.

Р. Грујић, *Прилози за историју Србије у доба аустријске окупације (1718—1739)*, Споменик САНУ LII, други разред 44, Београд 1914, 183—191.

⁴ Протокол синђела Андреја Јоакимовића чува се у Архиву Српске академије наука и

уметности у Сремским Карловцима, Патријаршијско-митрополитски архив фонд „А“ бр. 282/1735. Протокол је свеска формата 21,5 × 35,5 см, тврди повез — полу кожа. Исписано је првих 18 листова. На вињети прилепљеној на предњу корицу пише: „Хесапъ Сингела Андреја ѿ Еџ архіата белиградског 1. Јул. 734. до 13. Јул. 735. После обрачунског дела следи текст формулара, јединственог за све епископске служитеље, у 16 тачака, према којима је требало извршити неку врсту анкете о потребама црква које су обишли. Одговори су дати као „Назнаменованіа“ (Вид. Д. Руварац, Нав. дело, 124—126). На крају долази разрешница рачуна коју је извршио „Павелъ Ненадовичъ А. и М. намѣсникъ и генерал. еџ архъ“. Из ове разрешнице „хесапа“ дознајемо и презиме синђела Андреја Јоакимовичъ, о којем Д. Руварац каже да је после збацивања ваљевског владике доситеја Николића августа 1735. г. администрирао ову епархију до јануара 1737. г. (Вид. Д. Руварац, Нав. дело, 102).

UN DOCUMENT SUR LA SERBIE DE L'ÉPOQUE DE L'OCCUPATION AUTRICHIENNE (1718—1739)

Aleksandar Forišковић

En établissement le pouvoir dans la Serbie, après la paix de Požarevac (1718) l'Autriche a entrepris l'introduction de son système politique et administratif. Conformément à cette action des autorités d'occupation l'Eglise Orthodoxe a commencé à faire des efforts en vue de la modernisation de son administration et, en partie, de l'organisation même. Les représentants de l'évêché et du métropolitain parcourait assez régulièrement le diocèse pour rassembler les impôts et pour faire passer des examens aux prêtres afin de vérifier le niveau de leurs connaissances de

leur culture en soumettant ensuite leur rapport aux supérieurs.

Ces rapports, surtout ceux concernant les dîmes, donnent en même temps des renseignements sur la population de la Serbie à l'époque et en tant que tels ils représentent des documents historiques très importants.

Le protocole curial Adreja Joakimović de 1734 et 1734, publié ici, contient les registres des agglomérations avec le nombre de foyers dans les départements de Belgrade, de Grocka et de Smederevo, et complète très utilement des registres analogues déjà publiés.

